

KUTSESTANDARD

Vedurijuhiabi, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Vedurijuhiabi, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>Vedurijuhiabi töö eesmärk on tagada koostöös vedurijuhiga liiklusohutus ja veoste säilivus rongide liikumisel ja manöövr töödel.</p> <p>Töö toimub üldjuhul välitingimustes nii päevasel kui ka öisel ajal. Töökeskkond on kõrgendatud ohuga töökoht raudteel, sealjuures töötamine ebatasasel pinnal ja erinevates ilmastikuoludes. Seetõttu on vedurijuhiabi töös vajalik hea füüsiline tervis ja keskkonnataluvus, ta peab järgima tööeeskirju, tervisekaitse- ja ohutusnõudeid, kasutama töö iseloomule ja ilmastikule vastavat hästimärgatavat tööriietust ning isikukaitsevahendeid. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada raudteeohutust mõjutava juhtumi või tööõnnetuse.</p> <p>Kohustuslik on läbida tööle asumisele eelnev ja perioodiline raudteetöötaja tervisekontroll.</p> <p>Vedurijuhiabi põhilisteks töövahenditeks on raudteeveerem ja selle hoolduseks vajalikud käsitöö- ja mõõteriistad, raadiojaam, vile ja signaalvahendid, pidurkingad, taskulamp.</p>
<p>A.2 Tööosad</p> <p>A.2.1. Veoveeremi tehniline teenindamine</p> <p>A.2.2. Raudteeveeremi tehnohoolduse tegemine</p> <p>A.2.3. Raudteeveeremi kinnitamine pidurkingadega ja pidurkingade eemaldamine</p> <p>A.2.4. Matka valmistamine</p> <p>A.2.5. Manöövr tööde teostamine</p> <p>A.2.6. Kommertsülevaatuse tegemine</p>
<p>Valitavad tööosad</p> <p>A.2.7. Saabuva ja väljumiseks koostatud rongi ülevaatuse ja tehnohoolduse tegemine</p> <p>A.2.8. Vaguni ettevalmistamine laadimiseks</p> <p>A.2.9. Vagunite üleandmine ja vastuvõtmine</p>
<p>A.3 Kutsealane ettevalmistus</p> <p>Tavaliselt töötavad 4. taseme vedurijuhiabina inimesed, kellel on vähemalt keskharidus ja kes on läbinud erialase väljaõppe tööandja juures (vt ka B.1).</p>
<p>A.4 Enamlevinud ametinimetused</p> <p>Vedurijuhiabi.</p>
<p>A.5 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks</p> <p>Vedurijuhiabina töötamiseks on nõutud kutsetunnistus vastavalt raudteeseadusele.</p>
<p>A.6 Tulevikuoskused</p> <p>Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab</p>

Tulevikus on olulised praegusest paremad spetsiifilised ohutusalased teadmised ning tööprotsesside laiemad alusteadmised. Seoses uute tarkvarade juurutamisega suureneb pidevalt vajadus paremate digioskuste järele.

B-osa **KOMPETENTSUSNÕUDED**

B.1 Kutse struktuur

Vedurijuhiabi, tase 4 kutsestandard koosneb üldoskustest ja kompetentsidest. Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kohustuslikud kompetentsid B.3.1-B.3.6. Valitavate kompetentside B.3.7-B.3.9 tõendamine on vabatahtlik.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

1. Vähemalt keskharidus
2. Läbitud erialane väljaõpe töökohal

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Sama taseme kehtiv või mitte rohkem kui 1 aasta tagasi kehtivuse kaotanud kutse
2. Läbitud täiendkoolitus

Kutse andmise korraldamine on reguleeritud raudteetranspordi kutseala kutse andmise korras.

B.2 Vedurijuhiabi, tase 4 üldoskused

1. Järgib raudteetranspordi töö ja liikluse korraldamise põhimõtteid oma kutsetaseme piires.
2. Järgib oma töös kõikide asjakohaste standardite, juhendite ja õigusaktide nõudeid.
3. Oskab rakendada töötervishoiu reeglite kohaseid ohutusvõtteid; rakendab tööd soodustavaid ja tervist säästavaid asendeid ja töövõtteid tööülesannete täitmisel.
4. Järgib tööohutusnõudeid (sh kasutab isikukaitsevahendeid) töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, töö käigus ja töökoha korrastamisel ning arvestab teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber, vältimaks tööõnnetusi raudteel.
5. Hoiab puhtust ja korda ning kasutab teiste inimeste, organisatsiooni, ühiskonna ja loodusvarasid (töökoht, materjalid, seadmed, jm) hoolivalt ja otstarbekalt; sorteerib jäätmed, juhindudes taaskasutusest ja järgides jäätmekäitluseeskirja nõudeid.
6. Katkestab töö tervisele, tehnikale, liiklusele või keskkonnale ohtliku olukorra tekkides; teavitab koheselt vastavalt nõuetele.
7. Annab õnnetuses osalenule, vigastatule, terviserikkega inimesele või muul moel kannatanule esmast abi kuni arsti saabumiseni.
8. Kavandab teadlikult oma aega.
9. Oskab märgata potentsiaalset probleemi, vaadata läbi seotud teavet, sõnastada lahendamist vajav küsimus ja hinnata võimalusi ning strateegiaid sellele vastuse leidmiseks.
10. Oskab arvestada kollektiivi vajadustega ning ühise eesmärgiga ja teistega ülesannete täitmiseks koostööd teha, sealhulgas vajalikku ja kasulikku informatsiooni jagada.
11. Osaleb erialastes aruteludes oma kompetentsuse piires; oskab konstruktiivses väitluses ja arutusel argumente koostada ja esitada, et veenda vastaspoolt või neutraalset kolmandat poolt oma seisukohas.
12. Osaleb kutsealases täiendusõppes, rakendab õpitut oma töös.
13. Valdab eesti keelt tööks vajalikul tasemel.
14. Mõistab ja kasutab tööks vajalikke digitaalseid süsteeme, tööriistu ja rakendusi ning töötleb digitaalset teavet algtasemel kasutaja tasemel (vt lisa 1).

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.3.1 Veoveeremi tehniline teenindamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> Kontrollib agregaatide ja sõlmede korrasolekut, juhindudes valmistajatehase kehtestatud ja organisatsiooni normdokumentide nõuetest. Kontrollib määrdeainete, liiva, jahutusvedeliku ja kütusega varustatust, juhindudes valmistajatehase kehtestatud ja organisatsiooni normdokumentide nõuetest. 	
B.3.2 Raudteeveeremi tehnohoolduse tegemine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> Piirab raudteeveeremi vastavalt saadud korraldusele, juhindudes jaama tehnikorraldusakti nõuetest. Teeb raudteeveeremi tehnohooldust, kontrollides raudteeveeremi sõlmede korrasolekut ja kompleksust; kontrollib visuaalselt raudteeveeremi tühjendusseadmete, uste ja luukide suletust ning remonditähtaegu, juhindudes raudteeveeremi käitamise ja ohutuse nõuetest. Kontrollib ja lülitab õhujagajad ümber vajalikule režiimile, ühendab raudteeveeremi pidurivoolikud, teeb automaatpiduriproovi ja vormistab piduriteatise vedurijuhile, juhindudes raudteeveeremi pidurite kasutamise eeskirja nõuetest. <p>Teadmised</p> <ol style="list-style-type: none"> raudteeveeremi põhisõlmede ja -seadmete ehitus, varustatuse ja tehnoseisundi nõuded, sh tehniliste rikete liigid ja kõrvaldamise viisid oma kutseala piires; raudteeveeremi pidurdusvõimsus, pidurite liigid, ehitus ning töö- ja hoolduspõhimõtted. 	
B.3.3 Raudteeveeremi kinnitamine pidurkingadega ja pidurkingade eemaldamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> Kinnitab veeremi pidurkingadega, paigutades pidurkingad vastavalt jaama tehnikorraldusaktile. Eemaldab pidurkingad ja paigutab need hoiukohta vastavalt jaama tehnikorraldusaktile. <p>Teadmised</p> <ol style="list-style-type: none"> raudteeveeremi käsipiduritega või muude kehtestatud kinnitusvahenditega kinnitamise ja vabastamise põhimõtted; pidurkingadele kehtestatud nõuded. 	
B.3.4 Matka valmistamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> Võtab üksikpöörme või jaamakõriku kohalikule juhtimisele, juhindudes raudteeinfrastruktuuri valdaja kehtestatud korrast. Valmistab matka käsipöörmetel, juhindudes raudteeinfrastruktuuri valdaja kehtestatud korrast. Valmistab matka kurbliiga, juhindudes raudteeinfrastruktuuri valdaja kehtestatud korrast. Annab üksikpöörme või jaamakõriku keskjuhtimisele tagasi, juhindudes raudteeinfrastruktuuri valdaja kehtestatud korrast. 	
B.3.5 Manöövritööde teostamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> Kontrollib tööks kasutatava inventari olemasolu ja korrasolekut (sh raadiojaama korrasolekut). Kontrollib raudteeveeremi paigutust ning pidurkingadega kinnitust teedel. Tutvustab manöövritööplaani manöövritööga seotud isikutele. Teostab manöövritöid ja paigutab raudteeveeremi vastavalt plaanile. Kontrollib raudteeveeremi kokkuhaakumist, haakeseadmete õiget kokkuhaakumist ja lahtihaakehoova õiget asendit, ühendab pidurivoolikud. Töö- või päästerongiga töötamisel täidab tööjuhi või päästerongi juhi korraldusi. 	
B.3.6 Kommertsülevaatuse tegemine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> Teeb jaamas kommertsülevaatust, kontrollides plommide olemasolu ja terviklikkust (vajadusel paigaldades uued plommid), kontrollides kauba vastavust saatelehtedele, avades vaguni tollikontrolliks, kontrollides ohtlike kaupadega laaditud vagunitel ohutusmärkide olemasolu ja kaupade laadimiseeskirjade järgset laadimist ja kinnitamist lahtisel veeremil. 	

2. Jaamas töötades vormistab üleandmisdokumendid, juhindudes lepingust ja dokumendi koostamise juhendist.
Teadmised 1. kaupade laadimise ja kinnitamise tehnilised tingimused; 2. ohtlike kaupade veoeskirja nõuded.

VALITAVAD KOMPETENSIID

Valitavate kompetentside B.3.7-B.3.9 tõendamise on vabatahtlik.

B.3.7 Saabuva ja väljumiseks koostatud rongi ülevaatuse ja tehnohoolduse tegemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Jälgib rongi selle liikumise ajal, kontrollides visuaalselt ja kuulmise järgi rattapaaride ja teiste vagunisõlmede korrasolekut ning lekke puudumist. 2. Piirab saabuva rongi teisaldatevate signaalidega, juhindudes jaama tehnohooldusakti nõuetest ja kandes sellest ette raudtee liikluskorraldajale. 3. Teeb vaguni tehnohooldust, sh mahahaakimiseta remonti, märgistab vagunitel avastatud rikked ja puudused ning kontrollib remonditähtaegu ja läbijooksu, järgides kasutuses olevate vagunite tehnohoolduse läbiviimise korra nõudeid. 4. Teeb väljumiseks koostatud rongis vagunite tehnilist ülevaatust, kontrollides vagunisõlmede korrasolekut vastavalt normdokumendile; kontrollib visuaalselt vagunite tühjendusseadmete, uste ja luukide suletust. 5. Kontrollib jaamades rongi koosseisu pidureid (sh suruõhutorustikuga), lähtudes vastavate juhendite ja kordade nõuetest.	
Teadmised 1. vagunite liigid ja nende konstruktsioon, vagunite põhiseadmete ehitus (rattapaarid, puksid, vedrustus, pöördvankrid, raamid ja kered, haakeseadmed, pidurid), vagunite rikked ja nende avastamise viisid; 2. vagunite detailide ja sõlmede remondi tehnoloogia; 3. veeremi automaatpidurite ehitus.	
B.3.8 Vaguni ettevalmistamine laadimiseks	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Kontrollib vaguni tehnoseisundit (sh vaguni käiguosade, automaatpiduriseadmete, haakeseadmete, vaguni raami ja kere korrasolekut), edastab info ning remondib vagunit rongi koosseisus, kasutades asjakohaseid tööriistu ja juhindudes vagunite tehnohoolduse läbiviimise juhendi nõuetest. 2. Kontrollib vaguni remonditähtaega ja erialast tarkvara kasutades vaguni läbijooksu, lähtudes vagunite remondiaegadest ja lubatud läbijooksudest.	
Teadmised 1. vagunite liigid ja nende konstruktsioon, vagunite põhiseadmete ehitus (rattapaarid, puksid, vedrustus, pöördvankrid, raamid ja kered, haakeseadmed, pidurid), vagunite rikked ja nende avastamise viisid; 2. ohtlike kaupade veoeskirja nõuded.	
B.3.9 Vagunite üleandmine ja vastuvõtmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Teeb vaguni tehnilist ülevaatust selle kliendile üleandmisel, kontrollides vagunisõlmede korrasolekut. 2. Teeb vaguni või rongi tehnilist ülevaatust selle kliendilt vastuvõtmisel, kontrollides vagunisõlmede korrasolekut; kontrollib visuaalselt vagunite tühjendusseadmete, uste ja luukide suletust.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-03112023-2.9/8k

2. Kutsestandardi koostajad	Kersti Aasaväli, Edelaraudtee AS Tarmo Annus, AS Eesti Raudtee Tõnu Aruste, AS Eesti Raudtee Sergei Gorbenkov, AS Enefit Power Mart Klaassen, AS GoRail Tambet Lõhmus, AS Operail Natalja Orover-Korjakina, AS Operail Pavel Sergeev, AS Enefit Power Tanel Tina, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet Viktor Tkatšov, AS Eesti Raudtee Leonid Vätson, AS Operail Peep Õim, SA Raudteekutsed Tambet Õun, AS Operail
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	27
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	03.11.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	02.11.2028
7. Kutsestandardi versiooni number	8
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	8311 Veduri- ja rongijuhid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Assistant Driver, EstQF Level 4
Vene keeles	Помощник машиниста локомотива
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamise skaala	